

**Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Дніпропетровської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад освіти
“Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді”**

Еколого-натуралістичний Вісник Придніпров'я ВИПУСК 27

**ОБЛАСНІ МАСОВІ ЗАХОДИ
ПРИРОДООХОРОННОГО СПРЯМУВАННЯ
(МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ УЧАСТІ)**

**Дніпро
2017**

Укладач:

Григор'єв Денис Валентинович, завідувач відділу біології та екології комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради

Редакційна колегія:

Педан Юрій Федорович, директор комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради

Майборода Інна Олександрівна, заступник директора з навчальної роботи комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради

Відповідальний за випуск:

Педан Юрій Федорович, директор комунального закладу освіти “Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді” Дніпропетровської обласної ради

У методичному збірнику представлені методичні рекомендації по проведенню практичних природоохоронних заходів та заходів з широкої екологічної пропаганди щодо охорони ранньоквітучих рослин, збереження і відновлення видового різноманіття рослинного світу; виявлення, вивчення та збереження старовікових і цікавих дерев, які мають історичну і естетичну цінність; цінних природних об'єктів – балок, які можуть слугувати основою розбудови екологічної мережі; збору наукової інформації про стан популяції білого лелеки

ЗМІСТ

Вступ 3

I. Чегорка П.Т., Барановський Б.О., Манюк В.В., Дем'янов В.В.

Методичні рекомендації по дослідженню балок (на допомогу керівникам дослідницьких груп): 7

1. Фізико-географічна характеристика 10

2. Вивчення рослинного покриву балки 14

3. Тваринне населення балки 22

4. Дослідження балкових водойм 27

5. Створення прирічкових лісонасаджень з метою берегоукріплення та затінення прибережних мілководь 32

II. Манюк В.В.

Виявлення, вивчення та збереження старовікових і цікавих дерев, які мають історичну і естетичну цінність 33

1. Чому окремі дерева можуть бути об'єктом особливої уваги дослідників природи і заслуговують на охорону? 33

2. Які дерева варто охороняти і досліджувати? 34

3. Як визначити вік старого дерева? 35

4. Які дані необхідно збирати про старі та видатні дерева? 39

5. Як охороняти дерева-пам'ятки? 43

III. Манюк В.В.

Вивчення первоцвітів – один з пріоритетних напрямків юннатівської дослідницької діяльності 45

1. Коли починати сезон польових досліджень за первоцвітами? 47

2. Вивчення видового складу (видового різноманіття) первоцвітів певної місцевості 48

3. Облік чисельності і стан популяцій первоцвітів 51

4. Динаміка чисельності популяцій первоцвітів 52

5. Чи варто вирощувати первоцвіти в культурі? 53

IV. Грищенко В.М.

Спостереження за білим лелекою:	54
1. Інвентаризація гнізд	55
2. Спостереження за міграцією лелек.....	58
3. Спостереження за гніздами лелек	60
4. Моніторингові спостереження за білим лелекою	62

V. Умови проведення щорічного обласного природоохоронного конкурсу “Природна скарбниця Придніпров’я”	70
--	----

VI. Положення про проведення щорічного обласного конкурсу “Лелека”	77
---	----